

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1
Guidelines for Leadership Development in the Digital Age Based on Kalyanamitthamma 7
of School Principals of Educational Opportunity Expansion Schools
Under the Surin Primary Educational Service Area Office 1

ธีรพัชร แป้นทอง สีน งามประโคน และวิเศษ ชินวงศ์
Tienrapat Panthong, Sin Ngamprakhon, and Wiset Chinnawong²

สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Buddhist Educational Administration, Faculty of Education,
Mahachulalongkomrajavidyalaya University
E-mail: tem9787@gmail.com

Received: May 7, 2024; Revised June 27, 2024; Accepted: June 28, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ คือ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 2) ศึกษาวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 และ 3) เสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ดำเนินการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .967 จากตัวอย่างโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) ตามสัดส่วนของแต่ละกลุ่ม ในแต่ละชั้น จำนวน 63 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 63 คน ข้าราชการครู 222 คน รวมจำนวน 285 คน และใช้แบบสัมภาษณ์รวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการนำดัชนีความต้องการจำเป็นที่มีค่าสูงสุด 2 อันดับในแต่ละด้านมาสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีความต้องการจำเป็น และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความสามารถในการนำข้อมูลมาใช้ ดัชนีความต้องการจำเป็นเท่ากับ .15 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81 การเป็นผู้นำดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเท่ากับ .14 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .8 ความเข้าใจในความรู้และทักษะ ความสามารถของคนในองค์กร มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเท่ากับ .13 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .83 การมีวิสัยทัศน์ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเท่ากับ .12 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .82 การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเท่ากับ .11 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .82 ตามลำดับ

2. วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 มี 20 วิธีการ จาก 5 ด้าน ของภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7

3. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 มี 20 แนวทาง จาก 5 ด้าน ของภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล หลักกัลยาณมิตรธรรม 7 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the necessary needs of leadership development in the digital age of school principals, 2) to study methods for developing leadership in the digital age based on Kalyanamittadhamma 7 for school principals, and 3) to propose guidelines for developing leadership in the digital age based on Kalyanamittadhamma 7 for school principals in educational opportunity expansion schools under Surin Primary Educational Service Area Office 1. It was a mixed methods research. The questionnaires which valued at 0.967 were used to collect quantitative data from 285 samples by stratified sampling according to the proportion of each group in each stratum from 63 schools comprising 285 samples i.e. 63 educational institution school principals and 222 civil service teachers. And the interview form which taking the needs index with the two highest values in each area was used to interview 7 experts for the qualitative data. Statistics used to analyze the quantitative information were mean, standard deviation, and index of essential needs. Content analysis was used for qualitative data.

The research findings were as follows.

1. Necessary needs of leadership development in the digital age of educational opportunity expansion schools under Surin Primary Educational Service Area Office 1 were arranged from the highest to the lowest level i.e. the ability to use information which carried the essential needs index of 0.15 with a mean of 4.02 and a standard deviation of .81; being a fluent digital user carried a needs index value of .14, a mean value of 4.01, and a standard deviation of .8; understanding the knowledge and skills of the personnel in the organization carried a needs index value of .13, a mean value of 4.00, and a standard deviation of .83; having a vision carried a needs index value of .12, a mean value of 3.99, and a standard deviation of .82; creating a learning culture in the digital world carried an index of essential needs equal to .11, mean of 3.98, and a standard deviation of .82 respectively.

2. Methods for developing leadership in the digital age based on Kalyanamittadhamma 7 for school principals of educational opportunity expansion schools under Surin Primary Educational Service Area Office 1 consisted of 20 methods from 5 aspects.

3. Guidelines for developing leadership in the digital age based on Kalyanamittadhamma 7 for school principals of educational opportunity expansion schools under Surin Primary Educational Service Area Office 1 comprised 20 guidelines from 5 aspects.

Keywords: Leadership in the digital age, Kalyanamitham 7, School expands educational opportunities

บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) “คนไทย ทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมกันทางสังคม เป้าหมายที่ 4.2 ระบุว่า การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น มีระบบเครือข่ายเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ทันสมัยสนองตอบความต้องการของผู้เรียนและผู้ให้บริการอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ในปัจจุบันกระแสการเปลี่ยนแปลงได้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และได้เข้ามามีบทบาทมากยิ่งขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีบทบาทในการเป็นภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล จะต้องมีความรู้และความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการนำมาใช้ในระบบโรงเรียน ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนต่อไปได้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ มีทักษะ ด้านเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาอย่างเพียงพอในโลกดิจิทัล เพื่อให้สามารถบริหารสถานศึกษาที่ต้อง พัฒนาคู พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจและทักษะทางด้านเทคโนโลยีอย่างเพียงพอ จะช่วยให้ผู้ใช้เข้าถึง เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนพัฒนาและก้าวหน้าเทคโนโลยีได้อย่างทันสมัย (จินณวัตร ปะโคทั้ง, 2560) ที่มีวินัยในการนำพาองค์กรไปสู่การเปลี่ยนแปลงเป็นองค์กรดิจิทัล ด้วยความสามารถในการปรับตัว ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ผ่านกระบวนการ ด้วยทักษะการเป็นผู้นำ ตามองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัล ตามหลักกลายณมิตรธรรม 7

ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ในการกำกับดูแล อำนาจการ ติดตามและนิเทศการบริหารจัดการ และการดำเนินงานของสถานศึกษาในกำกับมีสถานศึกษาในกำกับดูแลรับผิดชอบ การจัดการศึกษา โดยมีวิสัยทัศน์ในการบริหารงาน และสนับสนุน การพัฒนาระบบสารสนเทศเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องให้เข้าถึงใช้งานนั้น จึงมีความต้องการจำเป็นให้ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษานำทักษะ กระบวนการทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาได้เข้าถึงการนำเอาเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปใช้โดยส่วนใหญ่มีทักษะ มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และการใช้นวัตกรรมต่าง ๆ ในการประยุกต์ใช้กับการบริหารงานในยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และนวัตกรรมอย่างรวดเร็ว

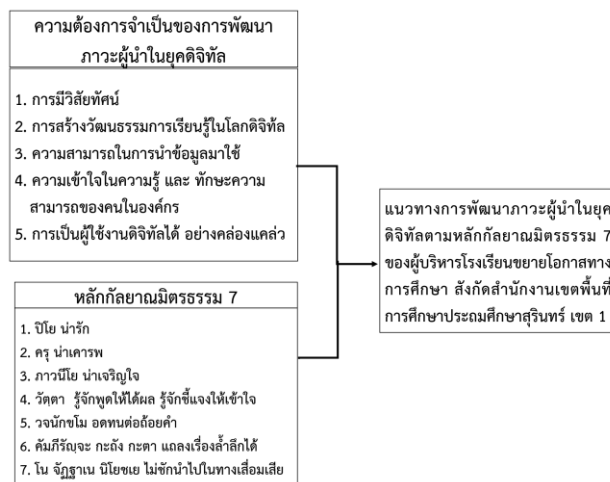
ด้วยเหตุผลที่กล่าวมา การพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักกลายณมิตรธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 นี้ จึงมีความต้องการจำเป็นเพื่อนำผลของการวิจัยเสนอแนวทางไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 อันจะนำไปสู่การปรับปรุงการบริหารการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1
2. เพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักกลายณมิตรธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล ตามหลักกลายณมิตรธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ สรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครู โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำนวน 75 โรงเรียน จำนวน 1,136 คน

ตัวอย่าง

ตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และ ครู โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยกำหนดตัวอย่างตามตารางเครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้ตัวอย่าง โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) ตามสัดส่วนของแต่ละกลุ่มในแต่ละชั้น จำนวน 63 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 63 คน ข้าราชการครู 222 คน รวมจำนวน 285 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีแจกแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี แบ่งเป็น 2 ระยะดังนี้

การดำเนินการวิจัยในระยะที่ 1 ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .967 เก็บข้อมูลสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็น เกี่ยวกับวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ผู้วิจัยได้ติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน และ ครู โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ด้วยด้วยตนเอง และได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับมา จำนวน 275 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.49

การดำเนินการวิจัยในระยะที่ 2 เพื่อศึกษาวิธีการและเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความสามารถในการนำข้อมูลมาใช้ มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ .15 การเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ .14 ความเข้าใจในความรู้และทักษะ ความสามารถของคนในองค์กร มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ .13 การมีวิสัยทัศน์ มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ .12 การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากับ .11 ตามลำดับ

2. ผลการศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

ผู้วิจัยได้รวบรวมและสรุปผลการสัมภาษณ์เพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ในแต่ละด้าน ทั้งหมด 5 ด้าน ด้านละ 4 วิธีการ รวม 20 วิธีการ ดังนี้

2.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์

2.1.1 ผู้บริหารเปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็น เปิดโอกาสให้ทีมงานมีส่วนร่วม กำหนดเป้าหมายในการทำงานร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC ในสถานศึกษา ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักกตัญญู)

2.1.2 ผู้บริหารแนะนำชี้แจงให้คณะครูเข้าใจ เห็นประโยชน์ และความจำเป็นของวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักกตัญญู)

2.1.3 ผู้บริหารหาความรู้เพื่อเพิ่มทักษะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล วิเคราะห์ข้อมูลให้ละเอียด สังเคราะห์ข้อมูลเชิงระบบ แล้วขับเคลื่อนกลยุทธ์อย่างเป็นรูปธรรม ตามนโยบายของต้นสังกัด ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักกตัญญู)

2.1.4 ผู้บริหารรับฟัง อภิปราย นำเสนอ สรุปเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ เพื่อกำหนดทิศทาง เป้าหมาย ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการหรือต้นสังกัด ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักกตัญญู)

2.2 การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล

2.2.1 ผู้บริหารนำเสนอข้อมูลจากเทคโนโลยีที่นำมาใช้ ชื่นชม และเผยแพร่ผลงาน เพื่อให้เห็นประโยชน์ และความสำเร็จ ที่เกิดจากการใช้งานนวัตกรรมเพื่อเป็นตัวอย่างและแรงบันดาลใจ ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักกตัญญู)

2.2.2 ผู้บริหารเข้าใจถึง คุณค่าและประโยชน์ของนวัตกรรม ติดตามเทคโนโลยีดิจิทัล หาโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันใหม่ ๆ มาใช้กับงาน ต่อการพัฒนาองค์กรให้ทันสมัย ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักกตัญญู)

2.2.3 ผู้บริหารสร้างทัศนคติที่เปิดรับแนวคิดใหม่ๆ และสร้างความเข้าใจว่าการเปลี่ยนแปลงคือส่วนสำคัญของการพัฒนา นิเทศกำกับ ติดตามการใช้งาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเสนอ ผลการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปใช้งาน ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักวัดตา)

2.2.4 ผู้บริหารเป็นผู้นำเปลี่ยนแปลง เรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาศาสตร์และศิลป์การบริหาร อบรมเรียนรู้ นวัตกรรมใหม่ ๆ และขับเคลื่อนโดยชี้แจงกำหนดให้โรงเรียนได้นำไปใช้งาน ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักภาวนีโย)

2.3 ความสามารถในการนำข้อมูลมาใช้

2.3.1 ผู้บริหารมีความอดทน รับคำชม รับคำดักเตือน รับคำเสนอแนะ ยอมรับฟังผู้อื่น ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง แลกเปลี่ยนความคิดเห็น สร้างเครือข่ายการเรียนรู้บนสื่อโซเชียล เช่น Facebook Line Instagram Twitter เพื่อนำมาใช้ในการเรียนและการสอนในห้องเรียนและออนไลน์ ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักวจนัขโม)

2.3.2 ผู้บริหารต้องพูดเป็น สามารถสื่อสารกับบุคคลหรือองค์กรต่าง ๆ ชักชวนเข้ามาร่วมพัฒนาสร้างเครือข่ายการศึกษาทางเทคโนโลยีดิจิทัล ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักวัดตา)

2.3.3 ผู้บริหารรวบรวมข้อมูลสื่อ นำข้อมูลมาวางแผนและจัดการทรัพยากรเทคโนโลยี ประมวลผล และสรุปเป็นสารสนเทศอย่างเป็นระบบ จัดเก็บไว้ในฐานข้อมูล เพื่อให้ได้เข้าถึง และนำไปใช้ได้อย่างรวดเร็วสะดวก เช่น เก็บบนเว็บไซต์ internet ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักภาวนีโย)

2.3.4 ผู้บริหารสร้างการยอมรับในการนำข้อมูลด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาบริหารงานหรือใช้งานการจัดการเรียนการสอนเพื่อดำเนินกิจกรรมได้ประสบผลสำเร็จและพัฒนาองค์กรให้มีเสถียรภาพ ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักคัมภีร์ญจะ กะถัง กะตา)

2.4 ความเข้าใจในความรู้และทักษะ ความสามารถของคนในองค์กร

2.4.1 ผู้บริหารนิเทศ ทดสอบความสามารถ สัมภาษณ์ เยี่ยมห้องเรียนดูผลงานการสอนของครู ติดตามเพื่อให้สามารถมองเห็นทักษะ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ของทุกคนในองค์กร ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักวจนัขโม)

2.4.2 ผู้บริหารต้องหมั่นในการศึกษาข้อมูล มีความรู้ มีทักษะ ใช้เป็น พูดเป็น สื่อสารเป็น มีการอบรมและพัฒนาบุคลากรให้เกิดความเข้าใจและความรู้สนับสนุนส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักภาวนีโย)

2.4.3 ผู้บริหารวิเคราะห์ความสามารถของครู มาพิจารณามอบหมายงานให้เหมาะสม สอบถามความพึงพอใจถึงงานที่ได้รับมอบหมาย คอยใช้คำแนะนำ หรือให้ศึกษาดูงานเพิ่มเติมเพื่อนำมาปรับใช้ ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักวัดตา)

2.4.4 ผู้บริหารเข้าถึง สร้างความไว้วางใจ เป็นที่พึ่งพาได้ ไม่อารมณ์ร้อนสามารถที่จะควบคุมงาน และสถานการณ์ให้อยู่ในความเหมาะสมและประสบผลสำเร็จได้ ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักครู)

2.5 ด้านการเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว

2.5.1 ผู้บริหารมีความสนใจ ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เข้าใจและสามารถประยุกต์ใช้ พร้อมตรวจสอบการใช้งานเทคโนโลยีเป็นประจำเพื่อปรับปรุงและปรับให้เหมาะสมตามยุคสมัย ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (ภาวนีโย)

2.5.2 ผู้บริหารเรียนรู้เทคโนโลยีดิจิทัล เข้าใจและนำไปใช้ สามารถอธิบายนำเสนอข้อมูลให้ข้อคิดเห็น แนะนำเพิ่มเติมให้มีการใช้งานเพื่อสนับสนุนองค์กรให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักคัมภีร์ญจะ กะถัง กะตา)

2.5.3 ผู้บริหารเป็นผู้ฝึกอบรม ผลิตสื่อ หรือรวบรวมสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล แนะนำเครื่องมือที่เหมาะสม สนับสนุนสื่ออุปกรณ์ ในการจัดทำสื่อให้ครูใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักภาวนีโย)

2.5.4 ผู้บริหารอธิบาย ชี้แจงเหตุผลให้ครูเข้าใจในการสร้างนวัตกรรมมาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ประกาศผลยกย่องชมเชย เผยแพร่สื่อที่ครูผลิตใช้ ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักวัดตา)

3. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1

ผู้วิจัยได้รวบรวมและสรุปผลการสัมภาษณ์เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ในแต่ละด้านทั้งหมด 5 ด้าน ด้านละ 4 แนวทาง รวม 20 แนวทาง ดังนี้

3.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์

3.1.1 ผู้บริหารควรใช้กระบวนการ PLC แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ในสถานศึกษา ร่วมกันวิเคราะห์สรุปประเด็นความรู้ มากำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ขององค์กร ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักจักษุโม)

3.1.2 ผู้บริหารควรเป็นผู้อำนวยความสะดวกและเป็นผู้นำ สนับสนุนส่งเสริมให้ศึกษาดูงานการศึกษาเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักศรัทธา)

3.1.3 ผู้บริหารควรอบรม พัฒนาตนเองเพื่อให้มีความเป็นมืออาชีพ ในด้านเทคโนโลยีดิจิทัล กำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน วางแผนให้ครอบคลุม ดำเนินการตามมาตรฐานตำแหน่งผู้บริหาร นโยบายของ สพฐ. และกระทรวงศึกษาธิการตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักภาวนีโย)

3.1.4 ผู้บริหารควรนิเทศ ติดตาม จัดเก็บข้อมูล อย่างเป็นระบบ และสรุปเป็นข้อมูลสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักกตเวทิตา)

3.2 การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล

3.2.1 ผู้บริหารควรประกวดผลงานเทคโนโลยีดิจิทัล ประกาศผล ชื่นชม ยกย่อง ผลงานที่เกิดขึ้น เผยแพร่ผลงานนำข้อมูลนวัตกรรมมาใช้ในการจัดการศึกษา ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักจักษุโม)

3.2.2 ผู้บริหารควรวางแผน ขับเคลื่อน การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพและสร้างประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักภาวนีโย)

3.2.3 ผู้บริหารควรศึกษาหาความรู้การใช้เครื่องมือเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ ติดตามการเปลี่ยนแปลงและนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักภาวนีโย)

3.2.4 ผู้บริหารควรนำเสนอข้อมูลจากเทคโนโลยีที่นำมาใช้ แล้วสรุปประโยชน์คุณค่าที่ได้ ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักคัมภีร์จะ กะถัง กะตา)

3.3 ความสามารถในการนำข้อมูลมาใช้

3.3.1 ผู้บริหารควรใช้กระบวนการ PLC สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ บนสื่อโซเชียล แพลตฟอร์ม ต่าง ๆ นำตัวอย่างที่ดี มาเผยแพร่ อย่างสม่ำเสมอแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ในการพัฒนาสถานศึกษาร่วมกัน ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักกตเวทิตา)

3.3.2 ผู้บริหารควรส่งเสริมการศึกษาดูงาน นำสื่อต่าง ๆ จากภายนอกที่เราศึกษาหาแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เอามาเพื่อพัฒนาตามความต้องการของผู้เรียนในองค์กร ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักภาวนีโย)

3.3.3 ผู้บริหารควรสร้างความน่าเชื่อถือให้ข้อมูลที่เรานำเสนอสู่ภายนอกมีหลักฐานชัดเจนและถูกต้องเพื่อทำให้เกิดแบบอย่างต่อสังคม ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักภาวนีโย)

3.3.4 ผู้บริหารควรสร้างความน่าเชื่อถือให้ข้อมูลที่เรานำเสนอสู่ภายนอกมีหลักฐานชัดเจนและถูกต้องเพื่อทำให้เกิดแบบอย่างต่อสังคม ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักศรัทธา)

3.4 ความเข้าใจในความรู้และทักษะ ความสามารถของคนในองค์กร

3.4.1 ผู้บริหารควรวางแผนพัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สอดคล้องกับความรู้ความสามารถและความต้องการ ประเมิน นิเทศติดตามอย่างเป็นระบบอย่างเป็นกัลยาณมิตร ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักจักษุโม)

3.4.2 ผู้บริหารควร จัดกลุ่มประเภทของครูที่มีความสามารถในการใช้สื่อดิจิทัล แต่งตั้งคณะครูที่มีความรู้ความสามารถ ช่วยให้คำแนะนำ อบรมครู ในการนำสื่อมาใช้ ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักกตเวทิตา)

3.4.3 ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่าง เพื่อให้ครูมีความมั่นใจ ในการปฏิบัติตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายตามหลัก กัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักภาวนีโย)

3.4.4 ผู้บริหารควรอดทนต่องานและสถานการณ์ อธิบายและให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือเมื่อประสบ ปัญหา ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักจวนักขโม)

3.5 ด้านการเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้ อย่างคล่องแคล่ว

3.5.1 ผู้บริหารควรประชุมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้บริหารในการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล และให้ใช้งานส่งงาน ผ่านเทคโนโลยี เช่น ไลน์ Zoom ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักภาวนีโย)

3.5.2 ผู้บริหารควรอบรมผู้บริหารให้ใช้งานด้านเทคโนโลยีโดยใช้โปรแกรมที่ง่ายผ่านสมาร์ตโฟนโดยอาจจะ เป็นการประชาสัมพันธ์ อย่างเช่นใช้โปรแกรม canva เพื่อให้ได้ใช้งานด้านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอ ตามหลัก กัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักคัมภีร์ญจะ กะถัง กะตา)

3.5.3 ผู้บริหารควรคัดเลือกครูที่มีความรู้ความสามารถสร้างสื่อที่มีคุณภาพ ให้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาสอน นำนวัตกรรมดิจิทัลมาใช้ในห้องเรียน ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักภาวนีโย)

3.5.4 ผู้บริหารควรถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาให้กับครู กระตุ้นให้ครูสนใจในการใช้นวัตกรรม ให้ขวัญกำลังใจ ครู จัดเก็บสื่อ นวัตกรรม ไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ครูสามารถ นำไปบูรณาการใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ตามหลัก กัลยาณมิตรธรรม 7 (หลักกัฏฐา)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 พบว่า มีระดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้ ลำดับที่ 1 ความสามารถในการนำข้อมูลมาใช้ ลำดับที่ 2 การเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว ลำดับที่ 3 ความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในองค์กร ลำดับที่ 4 การมีวิสัยทัศน์ และด้านที่มีลำดับความต้องการ จำเป็นน้อยที่สุด คือ การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบงกช เวียงคำ (2562) ได้วิจัย เรื่อง สภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ด้านที่มีค่าสูงกว่าค่าโดยรวม คือ ด้านการพัฒนาความเป็นมืออาชีพ และด้านการสร้างวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ และสอดคล้อง กับงานวิจัยของ รุจาภรณ์ ลักษณะดี (2565) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการดิจิทัล ของผู้บริหาร สถานศึกษา ในสหวิทยาเขต บ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษาในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 เรียงลำดับจากสูงที่สุดไป ต่ำที่สุด ดังนี้ ด้านการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน รองลงมา คือ ด้านการมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ ด้านการบริหารงานโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศ และด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ตามลำดับ

2. วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 พบว่า 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารศึกษาหาความรู้เพื่อเพิ่มทักษะ ทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล วิเคราะห์ข้อมูลให้ละเอียด สังเคราะห์ข้อมูลเชิงระบบ แล้วขับเคลื่อนกลยุทธ์ อย่างเป็นรูปธรรม ตาม นโยบายของต้นสังกัด ผู้บริหารเปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็น เปิดโอกาสให้ทีมงานมีส่วนร่วมกำหนดเป้าหมายในการทำงาน ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC ในสถานศึกษา ผู้บริหารแนะนำชี้แจงให้คณะครูเข้าใจ เห็นประโยชน์ และความจำเป็นของวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล สอดคล้องตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (จวนักขโม, ภาวนีโย, วัฑฒา, วจนักรโม) สอดคล้องกับแนวคิดของจาร์ส สอนกล้า (2566) ได้กล่าวไว้ว่า ศึกษา นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการหรือนโยบายของต้นสังกัด สอดคล้องกับแนวคิดของเฉลิมขวัญ สุปิงคลัด (2566) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารเปิดกว้างให้การยอมรับใน

เทคโนโลยีที่เข้ามามีการศึกษาโดยผู้บริหารต้องมีความรู้ เพื่อที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับครู สอดคล้องกับแนวคิดของสุกัญ เทียนทอง (2566) ได้กล่าวไว้ว่า อภิปราย นำเสนอ สรุปเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ ทิศทาง เป้าหมาย ร่วมกัน กำหนดวิสัยทัศน์

2) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล ผู้บริหารสร้างทัศนคติที่เปิดรับแนวคิดใหม่ ๆ สร้างความเข้าใจว่าการเปลี่ยนแปลงคือส่วนสำคัญของการพัฒนา นิเทศกำกับ ติดตามการใช้งาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเสนอ ผลการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปใช้งาน และผู้บริหารเป็นผู้นำเปลี่ยนแปลง เรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาศาสตร์ และศิลปการบริหาร อบรมเรียนรู้ นวัตกรรมใหม่ ๆ ขับเคลื่อนโดยชี้แจงกำหนดให้โรงเรียนได้นำไปใช้งาน นำเสนอข้อมูลจากเทคโนโลยีที่นำมาใช้ ชื่นชม และเผยแพร่ผลงาน เพื่อให้เห็นประโยชน์ และความสำเร็จ ที่เกิดจากการใช้งานนวัตกรรมเพื่อเป็นตัวอย่างและแรงบันดาลใจ เข้าใจถึงคุณค่าและประโยชน์ของนวัตกรรม ติดตามเทคโนโลยีดิจิทัล หาโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันใหม่ ๆ มาใช้กับงานการพัฒนาองค์กรให้ทันสมัย สอดคล้องตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (วัดตา, ภาวนีโย) สอดคล้องกับแนวคิดของประจักษ์ สระแก้ว (2567) ได้กล่าวไว้ว่า นำนวัตกรรมเทคโนโลยี การนำเสนอ เพื่อให้ผู้บริหารเห็นประโยชน์ และความสำเร็จ ที่อาจเกิดจากการใช้งาน นำตัวอย่างสถานศึกษา ที่มีการพัฒนา และการใช้นวัตกรรมมาเผยแพร่เพื่อเป็นตัวอย่างและเป็นแรงบันดาลใจในการนำไปใช้ในสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุน ให้ผู้บริหาร ได้ทดลองใช้งาน จากนั้นกำหนดให้ผู้บริหารได้มีการขับเคลื่อนลงสู่ห้องเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของสภาพร ภาควรรณ (2566) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารจะต้องไม่เรียนรู้ในการพัฒนาเพราะในยุคเปลี่ยนแปลงเรียนรู้ในการพัฒนาในเรื่องของเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้ทันสมัยอยู่เสมอ เข้าใจ และสามารถลงมือทำได้ด้วย ปฏิบัติได้ด้วย เข้าใจด้วย ทำได้ด้วย สามารถพัฒนา สามารถสร้างนวัตกรรมได้เอง ได้ด้วยตนเอง 3) ความสามารถในการนำข้อมูลมาใช้ ผู้บริหารรวบรวมข้อมูลสื่อ นำข้อมูลมาวางแผนและจัดการทรัพยากรเทคโนโลยี ประมวลผล และสรุปเป็นสารสนเทศอย่างเป็นระบบ จัดเก็บไว้ในฐานข้อมูล เพื่อให้ได้เข้าถึง และนำไปใช้ได้อย่างรวดเร็วสะดวก เช่น เก็บบนเว็บไซต์ อินเทอร์เน็ต สอดคล้องตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (ภาวนีโย, คัมภีร์ธัญจะ กะถัง กะตา, วรณกขโม, วัดตา) สอดคล้องกับแนวคิดของประจักษ์ สระแก้ว (2567) ได้กล่าวไว้ว่า ส่งเสริมให้ผู้บริหารมีการรวบรวม ประมวลผล และสรุปเป็นสารสนเทศอย่างเป็นระบบจัดเก็บไว้ เพื่อให้ครู และบุคลากร ได้เข้าถึง และนำไปใช้ได้อย่างรวดเร็วสะดวก เช่น เก็บบนเว็บไซต์ อินเทอร์เน็ต สอดคล้องกับแนวคิดของสภาพร ภาควรรณ (2566) ได้กล่าวไว้ว่า สื่อเคลื่อนไหว สื่อภาพนิ่ง สื่อออนไลน์ทางโทรศัพท์มือถือ สื่อที่เป็นรูปภาพ สามารถนำใช้ได้ทันทีเข้าถึงได้ 4) ความเข้าใจในความรู้และทักษะ ความสามารถของคนในองค์กร ผู้บริหารนิเทศ ทดสอบความสามารถ สัมภาษณ์ เยี่ยมเยียนห้องเรียนดูผลงานการสอนของครู ติดตามเพื่อให้สามารถมองเห็นทักษะ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ของทุกคนในองค์กร สอดคล้องตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (วรณกขโม, ภาวนีโย, วัดตา, ครู) สอดคล้องกับแนวคิดของประจักษ์ สระแก้ว (2567) ได้กล่าวไว้ว่า ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหารมีการจัดทำคำสั่งในการปฏิบัติงาน มีการอบรมแบ่งงานอย่างชัดเจน ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหาร มีการมอบ นโยบาย และรูปแบบในการทำงาน ให้คนในองค์กรมีความเข้าใจ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหารกำกับติดตามงาน ตามภาระงานที่ได้รับมอบหมายให้แก่บุคลากร สอดคล้องกับแนวคิดของสภาพร ภาควรรณ (2566) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารก็จะต้องศึกษาข้อมูลบุคลากรในโรงเรียนของตนเองก่อนว่าแต่ละคนมีขีดความสามารถในด้านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างไรบ้าง โดยเฉพาะมีความรู้ทักษะ ความสามารถในการใช้งานเทคโนโลยี การที่จะมีทักษะได้ มันก็ต้องหมั่นในการศึกษาข้อมูล ต้องใช้เป็น พูดเป็น สื่อสารเป็น 5) ด้านการเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้ อย่างคล่องแคล่ว ผู้บริหารเป็นผู้ฝึกอบรม ผลิตสื่อ หรือรวบรวมสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล แนะนำเครื่องมือที่เหมาะสม สนับสนุนสื่ออุปกรณ์ ในการจัดทำสื่อให้ครูใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล แนะนำเพิ่มเติมให้มีการใช้งานเพื่อสนับสนุนองค์กรให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ สอดคล้องตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (ภาวนีโย, วัดตา, ภาวนีโย, คัมภีร์ธัญจะ กะถัง กะตา) สอดคล้องกับแนวคิดของ ประจักษ์ สระแก้ว (2567) ได้กล่าวไว้ว่า จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลเช่นโปรแกรมประมวลผลคำโปรแกรมนำเสนอ การใช้สื่อ ออนไลน์ทุกรูปแบบ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การใช้นวัตกรรมดิจิทัล สอดคล้องกับแนวคิดของกานต์ศรัณย์ ผิวหอม (2567) ได้กล่าวไว้ว่า ใช้แอปพลิเคชันการเรียนรู้ การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ หรือการสร้างเนื้อหาการเรียนรู้นี้เน้นการใช้เทคโนโลยี การให้ทราบข้อมูลและทราบข่าวสาร การให้ครูทราบข้อมูลเกี่ยวกับนวัตกรรมดิจิทัลที่ทันสมัย และแนะนำเครื่องมือที่เหมาะสม

3. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 พบว่า 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารควรอบรม พัฒนาตนเอง กำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน ดำเนินการตามมาตรฐานตำแหน่งผู้บริหาร นโยบายของ สพฐ. นิเทศ ติดตาม จัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารควรใช้กระบวนการ PLC แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ในสถานศึกษา ร่วมกันวิเคราะห์ สรุปประเด็นความรู้ มากำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ขององค์กร สอดคล้องตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (ภาวนีโย, วัตถุประสงค์, วัตถุประสงค์, วัตถุประสงค์) สอดคล้องกับงานวิจัยของกวิณท์ บินสะอาด (2564) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักถึงความจำเป็นในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการบริหารสถานศึกษา รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ศึกษานโยบายเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลของหน่วยงานต้นสังกัดนำมากำหนดวิสัยทัศน์ดิจิทัลร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรวิทย์ ไชยสัตย์ (2566) ได้วิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้นำวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วมในการออกแบบวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ และกลยุทธ์ไปในทิศทางเดียวกัน 2) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล ผู้บริหารควรศึกษาหาความรู้การใช้เครื่องมือเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ ติดตามการเปลี่ยนแปลงและนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน สอดคล้องตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (ภาวนีโย, คัมภีร์จะกะถิง กะตา, วัตถุประสงค์, วัตถุประสงค์) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูลีพร หล้าทุม (2566) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ส่งเสริมให้บุคลากรสร้างและพัฒนานวัตกรรม แหล่งสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลที่ตอบสนองต่อความต้องการ และความแตกต่างระหว่างบุคคลในการปฏิบัติงานและการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับแนวคิดของสภาพร ภาควรรณ (2566) ได้เสนอแนวทางไว้ว่า ผู้บริหารควรพัฒนาในเรื่องศักยภาพการผลิตนวัตกรรมการเรียนรู้และการผลิตนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้ใช้ได้เท่าทันโลก เท่าทันยุคสมัยเท่าทันความเปลี่ยนแปลงอยู่อย่างสม่ำเสมอและต้องเป็นนวัตกรรมที่มีคุณภาพ 3) ความสามารถในการนำข้อมูลมาใช้ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการรายงานข้อมูลที่ได้จากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการจัดการข้อมูลและกระบวนการทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อองค์กร ส่งเสริมการศึกษาดูงาน นำสื่อต่าง ๆ จากภายนอกที่เราศึกษาหาแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาเพื่อพัฒนาตามความต้องการของผู้เรียนในองค์กร สอดคล้องตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (ภาวนีโย, วัตถุประสงค์, วัตถุประสงค์) สอดคล้องกับแนวคิดของประจักษ์ สระแก้ว (2567) ได้เสนอแนวทางไว้ว่า ผู้บริหารควรสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ บนสื่อโซเชียล แพลตฟอร์มต่าง ๆ ควรมีการนำตัวอย่างที่ดี มาเผยแพร่ อย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับแนวคิดของจรัส สอนกล้า (2566) ได้เสนอแนวทางไว้ว่า ผู้บริหารควรรวบรวมประเภทของข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาที่ได้จากสื่อเทคโนโลยีให้ผู้บริหาร รายงานข้อมูลที่ได้จากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ติดตามงาน ตรวจสอบให้กำลังใจ ชื่นชมผลงาน 4) ความเข้าใจในความรู้และทักษะ ความสามารถของคนในองค์กร ผู้บริหารควรวางแผนพัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สอดคล้องกับความรู้ความสามารถและความต้องการ ประเมินนิเทศติดตามอย่างเป็นระบบอย่างเป็นกัลยาณมิตร จัดกลุ่มประเภทของครูที่มีความสามารถในการใช้สื่อดิจิทัล แต่งตั้งคณะครูที่มีความรู้ความสามารถ ช่วยให้คำแนะนำ อบรมครู ในการนำสื่อมาใช้ เป็นแบบอย่าง เพื่อให้ครูมีความมั่นใจ ในการปฏิบัติตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย อดทนต่องานและสถานการณ์ อธิบายและให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือเมื่อประสบปัญหา สอดคล้องตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (วณิกขโม, วัตถุประสงค์, วัตถุประสงค์) สอดคล้องกับแนวคิดของจรัส สอนกล้า (2566) ได้เสนอแนวทางไว้ว่า ผู้บริหารควรประชุมครู พิจารณาเกี่ยวกับขอบข่ายงานของโรงเรียน ครูร่วมกันวิเคราะห์เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล ที่เกี่ยวกับงานแต่ละประเภท ให้ครูเลือกงาน หรือกำหนดแบ่งงาน ที่มีความเหมาะสมกับตนเอง ผู้บริหาร และครูที่ปรึกษา คอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือเมื่อประสบปัญหา สอดคล้องกับแนวคิดของเฉลิมขวัญ สุปิงคลัด (2566) ได้เสนอแนวทางไว้ว่า ผู้บริหารควรสำรวจบุคลากรในโรงเรียนมีความเข้าใจในเรื่องของเทคโนโลยีดิจิทัล มีการพัฒนาครูหรือบุคลากรในโรงเรียน ที่เน้นการพัฒนาครูให้มีความรู้เพิ่มเติมในด้านเทคโนโลยีดิจิทัลมีการยอมรับในเทคโนโลยีที่เข้ามาและพัฒนาตนเองอยู่เสมอและนำเอาความรู้ที่ได้ไปใช้ในการพัฒนานักเรียนต่อไป 5) ด้านการเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้ อย่างคล่องแคล่ว ผู้บริหาร

ควรคัดเลือกครูที่มีความรู้ความสามารถสร้างสื่อที่มีคุณภาพ ให้ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาสอน นำนวัตกรรมดิจิทัลมาใช้ในห้องเรียน ถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาให้กับครู กระตุ้นให้ครูสนใจในการใช้นวัตกรรม ให้ขวัญกำลังใจครู จัดเก็บสื่อ นวัตกรรม ไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ครูสามารถ นำไปบูรณาการใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ประชุมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้บริหารในการใช้งาน เทคโนโลยีดิจิทัล และให้ใช้งาน ส่งงาน ผ่านเทคโนโลยี ตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 (ภาวนีโย, วัตถุประสงค์, คัมภีร์สัญญา, กะถัง, กะตา) สอดคล้องกับงานวิจัยของวรภรณ์ พวงสำเนา (2566) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่ม กรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มกรุงเทพมหานคร สังกัด กรุงเทพมหานคร มีการแสดงออกถึงการมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างคล่องแคล่ว มีการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และนวัตกรรมอย่างมืออาชีพให้กับผู้เรียน มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมดิจิทัลต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนให้เรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ด้านการมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารควรกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ให้ชัดเจน วางแผนให้ครอบคลุม ดำเนินการนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการด้านเทคโนโลยีดิจิทัล
2. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล ผู้บริหารควรใช้เครื่องมือเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ ติดตามการเปลี่ยนแปลงและนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน ใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพ และสร้างประโยชน์ต่อการเรียนรู้
3. ความสามารถในการนำข้อมูลมาใช้ ผู้บริหารควรใช้กระบวนการ PLC สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ บนสื่อโซเชียลแพลตฟอร์มต่าง ๆ นำตัวอย่างที่ดี มาเผยแพร่ อย่างสม่ำเสมอแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ในการพัฒนาสถานศึกษาร่วมกัน
4. ความเข้าใจในความรู้และทักษะ ความสามารถของคนในองค์กร ผู้บริหารควรมีวางแผนพัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สอดคล้องกับความรู้ความสามารถและความต้องการ ประเมิน นิเทศติดตามอย่างเป็นระบบ
5. ด้านการเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้ อย่างคล่องแคล่วผู้บริหารควรถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาให้กับครู กระตุ้นให้ครูสนใจในการใช้นวัตกรรม ให้ขวัญกำลังใจครู จัดเก็บสื่อ นวัตกรรม ไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ครูสามารถนำไปบูรณาการใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลด้านอื่น ๆ เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล และจะทำให้ได้ ผลการวิจัยที่หลากหลาย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการบริหารสถานศึกษา
2. ควรมีการศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษาให้มีความทันสมัย และสอดคล้องกับความต้องการในการใช้งานของครู และนักเรียน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ด้วยความเมตตาอนุเคราะห์ของ รองศาสตราจารย์ ดร.สิน งามประโคน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิเศษ ชินวงศ์ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้กรุณาเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา แนะนำ เสนอแนะ ช่วยเหลือ ชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลา ในการศึกษาวิจัยจนเสร็จสมบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

- กวินท์ บินสะอาด. ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, 2564.
- กานต์ศรัณย์ ผิวหอม. วิธีการและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 (สัมภาษณ์). ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1, 5 มกราคม 2567.
- จำรัส สอนกล้า. วิธีการและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 (สัมภาษณ์). อดิศักดิ์ศึกษาพิเศษเชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1, 25 ธันวาคม 2566.
- จินณวัตร ปะโคทั้ง. ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ. อุบลราชธานี: ศิริธรรมออฟเซต, 2561.
- เฉลิมขวัญ สุปิงคลัด. วิธีการและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 (สัมภาษณ์). ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกันตริยางค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1, 25 ธันวาคม 2566.
- ชูลีพร หล้าทุม. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, 2566.
- บงกช เวียงคำ. สภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนครพนม, 2562.
- ประจักษ์ สระแก้ว. วิธีการและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 (สัมภาษณ์). รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1, 2567.
- รุจาภรณ์ ลักษณะดี. ภาวะผู้นำการดิจิทัล ของผู้บริหาร สถานศึกษา ในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกริก, 2565.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2560.
- วรุฒิ ไชยสัตย์. ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2566.
- วรารักษ์ พวงสำเภา. “ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มกรุงเทพตะวันออก สังกัดกรุงเทพมหานคร,” วารสารสหวิทยาการและการจัดการร่วมสมัย. 2, 1 (มกราคม-เมษายน 2566): 1.
- สถาพร ภาคพรหม. วิธีการและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 (สัมภาษณ์). อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 23 ธันวาคม 2566.
- สุกัญ เตียนทอง. วิธีการและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลตามหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 (สัมภาษณ์). อดิศักดิ์ศึกษาเชี่ยวชาญ โรงเรียนสุรพิณวิทยา, 28 ธันวาคม 2566.